

Emanuel Šimek

Národnost: česká

Datum narození: 3. dubna 1883

Místo narození: Vatětice (okres Sušice)

Datum úmrtí: 16. června 1963

Místo úmrtí: Miřenice (okres Klatovy)

Sociální zařazení: Emanuel Šimek se narodil v malé obci Vatětice, ale už ve dvou letech se s rodiči přestěhovali do nedalekých Miřenic. Jeho otec Václav Šimek zde pracoval jako lesník a spolu s manželkou Josefou, rozenou Víchrovou, měli ještě tři dcery. V roce 1920 se Šimek oženil s Marií Nečáskovou a ještě téhož roku se jim narodil syn Miroslav. Později spolu měli ještě jednoho syna, Jaroslava. Do Miřenic se Šimek později vrátil a 16. června 1963 zde také zemřel. Bylo mu 80 let.

Akademické působení

V roce 1903 odmaturoval na plzeňském gymnáziu a o tři roky později se přihlásil ke studiu na pražské filozofické fakultě. Studoval zde historii, prehistorii a geografii. Byl žákem mnoha významných osobností, mimo jiné Jaroslava Golla, Josefa Pekaře i Tomáše Garrigua Masaryka. Studium ukončil v roce 1911 disertací o pobytu Langobarďů v Čechách, na jejímž základě získal doktorský titul.

Zajímal se také o klasickou archeologii a při práci ve Vídni navštěvoval ve volném čase přednášky na místní univerzitě. V rámci svého zájmu podrobně prozkoumal osídlení hradiště Děvín u Bratislavy. Do akademické sféry se vrátil v roce 1923, když se v Praze habilitoval v oboru prehistorie Evropy spisem *Čechy a Morava za doby římské* (1923). Poté přednášel římskou archeologii a raně středověké dějiny.

V roce 1931 přešel do Brna, kde byl jmenován profesorem. Působil jako ředitel nově vzniklého ústavu pro prehistorii a protohistorii. Přednášel, budoval ústav a založil jádro archeologické knihovny a sbírek. Již od roku 1909 byl členem Moravského archeologického klubu (MAK). V roce 1935 publikoval v *Časopise Matice moravské* článek *Problémy moravské prehistorie*, který se stal jakýmsi programovým prohlášením spolku, a Šimek byl zvolen jeho předsedou. Svou osobností poté propojoval činnost klubu a fakultní archeologie.

Publikoval řadu článků a soustavně pracoval na díle *Velká Germanie Klaudia Ptolemaia I-IV* (1930, 1935, 1948, 1953). Podnikal řadu zahraničních cest a v roce 1936 se stal řádným profesorem archeologie. Analyzoval česká pohřebiště z doby římské a zajímal se také o keltská oppida. Jeho bádání vyústilo v práci *Keltové a Germáni v našich zemích* (1934). Během druhé světové války byl penzionován a žil v Miřenicích.

Do Brna se vrátil v roce 1945 a kromě práce na univerzitě ihned obnovil činnost MAKu. Zúčastnil se terénních výzkumů u Kramolína, Nové Hradečné, Rény u Ivančic, Klášťova u Vysokého Pole a Černova u Ježkovic. V roce 1958 publikoval monografii *Poslední Keltové na Moravě* a ve stejném roce definitivně odešel do důchodu. Jeho přínos archeologii je nezpochybnitelný, přestože některé jeho závěry byly později terénními výzkumy vyvráceny.

Ocenění vědeckou komunitou

Od roku 1909 byl členem a později také předsedou spolku Moravský archeologický klub. Byl také členem Společnosti československých praehistoriků. Zřídil a vedl časopis *Z dávných věků* a hojně publikoval v mnoha periodikách. Zúčastnil se mnoha domácích i zahraničních konferencí a kongresů.

Veřejná činnost

Po studiu nastoupil k aktivní vojenské službě u rakouského námořnictva. Sloužil na lodích v Jaderském moři a v přístavech Istriie. Zde měl poprvé možnost seznámit se s klasickou archeologií a ve svém volnu objížděl místní četné vykopávky. V roce 1906 absolvoval námořní učiliště a byl jmenován námořním komisařem 2. třídy. Šimek se však vzdal vojenské hodnosti a raději nastoupil ke studiu na pražské Univerzitě Karlově.

Od roku 1911 pracoval ve Vídni v Ústřední komisi pro ochranu památek, přičemž jeho stíhání slovinského překupníka Jerneje Pečnika připomíná příběh z dobrodružného románu. Po vypuknutí první světové války opět narukoval k námořnictvu – nesloužil ovšem na lodi, ale v týlu. Pro armádu mimo jiné překládal do češtiny námořnickou terminologii. Na svou kariéru v námořnictvu byl hrdý a traduje se, že měl ve své kanceláři na brněnské filozofické fakultě na zdi pověšenou šavli.

Své zkušenosti s ochranou archeologických nálezů zúročil po vzniku Československa. V roce 1918 nastoupil jako vedoucí referent pro ochranu prehistorických památek na ministerstvo školství a pracoval také jako konzervátor státního památkového úřadu. Předtím, než se v roce 1923 natrvalo vrátil do akademické sféry, krátce působil jako učitel na pražské reálné škole v Ječné ulici.

Evaluace

Zakladatel archeologického ústavu na Filozofické fakultě MU. Přední odborník na dobu laténskou, římskou a raný středověk.

Ohlasy

Prof. Emanuel Šimek nebyl archeolog v pravém smyslu toho slova; byl spíše kritickýmykladačem antických i raně středověkých písemných pramenů, historickým geografem a prehistorikem v tom nejlepší smyslu. Přesto se dobře orientoval i v pramenech archeologických. \ [Vladimír Podborský](#)

V jeho poměru k posluchačům bylo kus otcovské lásky spojené s otcovskou přísností. Poznal-li opravdový zájem u některého posluchače, byl vždy ochoten podati pomocnou ruku a vésti nového adepta úskalími své zamilované vědy. V seminářích odkládal autoritativní důstojnost universitního profesora a zasedl mezi své žáky jako moudrý a zkušený mistr ke svým učedníkům. Radil, upozorňoval, povzbuzoval a neskrblil pochvalou, když se někomu podařilo rozmotati předevo problému.

\ [František Kalousek](#)

Prameny a literatura

Archiv Masarykovy univerzity, fond A2 FF, osobní spisy, kart. 15/9.

Archiv Masarykovy univerzity, fond A1 RMU, osobní spisy, kart. 204/3744.

Emanuel Šimek [online]. [cit. 2. srpna 2018]. Dostupné z: <https://encyklopedie.brna.cz/home-mmj/?acc=profil_osobnosti&load=8102>.

KALOUSEK, František. *K šedesátce univ. prof. PhDr. Emanuela Šimka*. Praha: Nákladem Moravského archeologického klubu v Brně, 1947.

PODBORSKÝ, Vladimír. Vzpomínka na profesora Emanuela Šimka. *Universitas*, 2003, č. 2, s. 17–19.

POSPÍŠILOVÁ, Eva. *Vědecká a pedagogická činnost archeologa a historického geografa Emanuela Šimka*. Olomouc, 2017. Magisterská diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.